



Brüssel, 17. november 2023
(OR. en)

15524/23

COH 87

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Programmitöö perioodi 2014–2020 lõpetamine = Arvamuste vahetus

Ühtekuuluvuspoliitikale pühendatud üldasjade nõukogu 30. novembri istungil palutakse ühtekuuluvuspoliitika eest vastutavatel ministritel arutada käesoleva märkuse lisas esitatud eesistujariigi dokumendi alusel vahendeid, mida saab välja töötada, et tagada ühtekuuluvuspoliitika vahendite maksimaalne kasutamine, pidades silmas programmitöö perioodi 2014–2020 peatset lõpetamist.

Taustdokument

ühtekuuluvuspoliitikale pühendatud üldasjade nõukogu istungile

„Programmitöö perioodi 2014–2020 lõpetamine“

Oleme praegu perioodi 2014–2020 lõpetamisprotsessi viimases etapis: kulude rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäev on 31. detsember 2023 ning kulude tõendamise ja deklareerimise lõpuleviimise kuupäev on 30. juuni 2024. Euroopa Komisjoni andmete kohaselt oli **täitmismäär 31. oktoobri 2023. aasta seisuga EL 27-s tervikuna 84%, mis sisaldab üksnes liikmesriikide poolt juba deklareeritud kulusid** (mitte tegelikult kantud ja läbi vaadatud kulusid).

Liikmesriikidele Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide (ESI-fondid, sealhulgas: Euroopa Regionaalarengu Fond – ERF, Euroopa Sotsiaalfond – ESF, noorte tööhõive algatus, Euroopa Merendus- ja Kalandusfond – EMKF ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond – EAFRD) rakendamiseks **eraldatud kõikide vahendite ärakasutamine** – võttes arvesse nende fondide mõju aluslepingutes sätestatud algsele eesmärgile saavutada ELi tasakaalustatud ja harmooniline areng – on oluline ning see nõuab **kõigi vajalike meetmete võtmist selle tagamiseks, et lõpetamisprotsessi puhul oleks tagatud kõrgeim kvaliteet**, eriti kui analüüsitakse programmitöö perioodil 2014–2020 ilmnenud märkimisväärset välismõju.

Sellega seoses on sellised sündmused nagu **COVID-19 pandeemia ja sõda Ukrainas avaldanud suurt mõju Euroopa fondide rakendamise edenemisele kõigis liikmesriikides**, võttes arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatavate peamiste investeerimisprojektide keerukust ja ajastust. Lisaks on **algatuse REACT-EU käivitamisele**, mille konkreetne eesmärk on pakkuda lisavahendeid ja vastavat raamistikku, et kompenseerida nende sündmuste mõju Euroopa majandusele, ette nähtud **lühem rakendamisperiood**.

Sellega seoses on tehtud mitu täiendavat seadusandlikku muudatust, et leevendada nende kriiside sotsiaalset ja majanduslikku mõju. Need muudatused sisaldasid mitmeid eelrahastamise, kaasrahastamise, laiendatud abikõlblikkuse või suurema paindlikkusega seotud sätteid, mis olid mõeldud konkreetselt fondide rakendamise hõlbustamiseks.

Seetõttu oleme olukorras, kus on soovitatav **veelgi parandada Euroopa fondide haldamise reegleid, eelkõige pikendada viimase vahemaksetaotluse esitamise tähtaega (nt tõendamisperiood liikmesriikides)**. See parandaks ESI-fondide juhtimist ja aitaks suurendada nende fondide vahendite kasutamist, andes rohkem aega programmitöö perioodi lõpetamiseks.

Lõpuks tuleb meelde tuletada, et ESI-fondide rakendamisel märkimisväärse osa kontsentreerimine programmiperioodi viimasesse osasse on reaalsus, mida on täheldatud erinevatel programmitöö perioodidel. See näitab, et muude vajalike reformide kõrval on vaja muuta Euroopa ühtekuuluvuspoliitika juhtimisprotsesse paindlikumaks.

Sellega seoses soovime kasutada praegust üldasjade nõukogu ühtekuuluvusele pühendatud istungit, et arutada järgmist küsimust:

Milliseid vahendeid saame välja töötada, et tagada ühtekuuluvuspoliitika vahendite maksimaalne ärakasutamine, pidades silmas programmitöö perioodi 2014–2020 peatset lõpetamist, võttes arvesse kirjeldatud sündmusi?
